

F. de Lange inaugureert aan THU in Kampen Grens tussen kerk en wereld nu in gelovige

Van onze kerkredactie

KAMPEN – Het vak evangelistiek houdt zich nog steeds op aan de grenzen van geloof en ongelof. Die grenzen blijken echter niet meer tussen kerk en wereld te lopen, maar moet dwars door de gelovige zelf getrokken worden. Dat stelde prof. dr. F. de Lange gisteren in Kampen tijdens de aanvaarding van zijn hoogleraarschap evangelistiek aan de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Prof. De Lange is de opvolger van (de inmiddels overleden) Okke Jager.

Prof. De Lange stelde dat de tijd van evangelistiek als evangelisatie-techniek voorbij is. „Niet meer het communicatieproces staat ter discussie, maar de inhoud van de te communiceren boodschap en de identiteit van de zender zelf”.

In de lijn van de gereformeerde evangelistiek wilde De Lange vasthouden aan de gereformeerde visie op evangelisatie: de verkondiging van het Evangelie aan hen die daarvan vervreemd zijn. Maar men moet het aandurven om ook zichzelf te zien als „vervreemd van of „vreemd aan” het Evangelie.

Tegenover de verteen aangehangen kloof tussen ons en de ander (die we volgens De Lange soms niet eens zagen) moeten we onszelf als een ander zien, aldus De Lange, wiens oratie de titel „Onszelf als een ander. Evangelistiek: van techniek naar hermeneutiek” droeg.

Gevloerd

In de gereformeerde traditie tijdens en na Kuyper kwam de ander, dat wil zeggen de ongelovige, wel de theologie binnen, maar alleen om er –op an-

tithetische wijze– „gevloerd” te worden, aldus De Lange. Had Kuyper nog een open vizier voor de cultuur, na Kuyper werden evangelisatie en evangelistiek in hoge mate bepaald „door de ongeschokte zekerheid binnen de eigen groep”.

In 1945 werd voor het eerst een hoogleraar evangelistiek benoemd, maar het vak betekende vooral een techniek, namelijk hoe aanstaande predikanten moesten evangeliseren.

In de jaren zestig, toen de Gereformeerde Kerken hun „stille revolutie” meemaakten en in een geloofscrisis terecht kwamen, werd niet de overdracht van het Evangelie het probleem, maar het verstaan (de hermeneutiek) van het Evangelie. „De kloof geloofstaal van weleer is menig gelovige op de lippen bestorven. Tot meer dan een stamelen en stotteren komt het vaak niet”, zo schetste De Lange deze crisis.

Geen eigendom

De nieuwe hoogleraar pleitte in het tweede deel van zijn betoeg, de hermeneutiek, voor een „heilzame ontgisting” van wat ten onrechte als bezit werd beschouwd. We moeten onszelf

● **KAMPEN** – Prof. dr. F. de Lange aanvaardde gisteren zijn hoogleraarschap evangelistiek aan de Kampen gevestigde Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

op het spel zetten, zo zette hij uiteen, en zij aan zij met de ongelovigen staan. „De interpretatie van het christelijke is geen eigendom van de gelovigen of van de kerk alleen, maar behoort toe aan heel de cultuur”, zo meende hij. „Ook de identiteit van een kerkelijk theoloog is conflictueus, open en voorlopig. Hoe gelovig is een theoloog eigenlijk en wat gelooft hij of zij precies? We krijgen nooit een laatste woord. Het subject van de apologetiek speelt voortdurend met zichzelf verstoppertje”.

Dr. De Lange (1955) was van 1985 tot 1990 predikant van de Eglise Réformée Néerlandaise in Parijs.

NEDERLANDS DAGBLAD | ZATERDAG 8 MEI 1993

Prof.dr. F. de Lange over evangelistiek: 'Gelovige vervreemd van Evangelie'

(van onze red. kerkelijk leven)

KAMPEN - De traditionele, gereformeerde visie op evangelisatie moet blijven bestaan. Volgens deze visie is evangelisatie: verkondiging van het Evangelie aan hen die ervan vervreemd zijn. Maar „wij moeten het nu echter ook aandurven om onszelf als 'vervreemd' van het Evangelie te leren zien”. Dit zei dr. F. de Lange gisteren, in een rede bij zijn aanvaarding van het ambt als hoogleraar evangelistiek aan de (syn.geref.) Theologische Universiteit in Kampen.

De Lange pleitte voor deze visie op evangelisatie ondanks „de 'stille revolutie' die de gereformeerde wereld sinds de jaren zestig doormaakte, waardoor het gereformeerde deel van Nederland niet langer in een isolement verkeerde, maar zich aanpaste aan een cultuur waarin de verwereldlijking in hoog tempo doorzette”.

Het vak evangelistiek heeft volgens De Lange nooit hoge prioriteit genoten aan de gereformeerde instellingen van hoger theologisch onderwijs. Niet voor niets werd pas in 1945 een hoogleraar evangelistiek benoemd. De inhoud van het vak was steeds nauw verbonden

met de plaats die de evangelisatie in de geschiedenis van de Gereformeerde Kerken (syn.) innam. Evangelistiek was daarom aanvankelijk 'evangelisatiekunde', met als doel een techniek overbrengen die dominees leert hoe zij moeten evangeliseren. Het werd sterk gekleurd door de eigen geloofs-zekerheid. De positieve inschatting van de eigen groep kwam overeen met een negatief beeld van anderen, de niet-andersgelovigen.

Inmiddels wordt er binnen de (syn.) Geref. Kerken openlijk gesproken van een 'geloofscrisis'. Het vak wordt nog geen halve eeuw nadat de eerste leerstoel evangelistiek werd opgericht, meer opgevat als 'hermeneutiek' (leer van de tekstuitleg). Niet de overdrachtstechniek van het Evangelie was nog langer het probleem, maar het verstaan, de hermeneutiek van het Evangelie zelf. Dat betekent vandaag voor de evangelistiek dat gelovigen zich nu ook zelf als vervreemd van het Evangelie moeten leren zien.

„Het verlies van traditionele geloofs zekerheden kan daarbij als een heilzame ontgisting worden beschouwd van wat ten onrechte als 'bezit' werd opgevat. De gelovige staat zij aan zij

met de niet-gelovige tegenover het Evangelie, en kan zich niet meer als eigenaar ervan gedragen.”

Het christelijk geloof ziet De Lange als „een open en intensief gesprek tussen de mens en de bijbelse boodschap, waarbij de mens – niet-gelovige en gelovige – zichzelf op het spel moet durven zetten”. De Lange: Wie dat risico aandurft, stelt zich open voor het geschenk van een nieuw, heilzaam verstaan van zichzelf en de wereld. De niet- of andersgelovige is van dit gesprek geen object meer, maar deelnemer. Evangelistiek wordt op deze wijze verstaan als hermeneutiek van het Evangelie, in gesprek met de hedendaagse westerse cultuur.

Dr. F. de Lange (38) was tot 1985 wetenschappelijk assistent voor de vakken ethiek en evangelistiek. Hij promoveerde in 1985 te Kampen tot doctor in de theologie op de „Burgerlijkheid bij Dietrich Bonhoeffer”. Tot 1 september 1990 was hij predikant van de Eglise Réformée Néerlandaise te Parijs. Sindsdien is hij verbonden aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Groningen als universitair docent bij de vakgroep Systematische Theologie.